

10. Братюк В.П. Інвестиційна діяльність страхових компаній. *Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету*. 2016. Вип.17. С.69-71

11. Стратегія розвитку страхового ринку України на 2012-2021 роки. [Електронний ресурс]. URL: http://ufu.org.ua/ua/about/activities/strategic_initiatives/5257

12. Сокол С.В., Шаповал К.А. Аналіз сучасного стану страхового ринку України. *Молодий вчений*. 2017. №6 (46). С.502-505

© Журавльова Т.О., 2019

2.6. Вдосконалення механізму формування інвестиційної стратегії страхових компаній

Інвестиційна стратегія являє собою систему довгострокових цілей інвестиційної діяльності організації, обумовлених спільними завданнями її розвитку й інвестиційною ідеологією, а також вибір найбільш ефективних шляхів їх досягнення.

Формою реалізації інвестиційної стратегії виступає інвестиційна стратегія. Процес розробки інвестиційної стратегії фірми складається з наступних етапів:

- визначення загального періоду формування інвестиційної стратегії;
- формування стратегічних цілей інвестиційної діяльності;
- обґрунтування стратегічних напрямків і форм інвестиційної діяльності;
- визначення стратегічних напрямків формування інвестиційних ресурсів;
- формування інвестиційної політики по основних напрямках інвестиційної діяльності;
- оцінка результативності розробленої інвестиційної стратегії.

У рамках інвестиційної стратегії можуть бути виділені основні вектори інвестиційної діяльності страхової компанії. До них ставляться:

- інвестиції у доходні інструменти фінансового ринку;
- інвестиції в капітальні вкладення і відтворення;
- фінансування приросту обігових коштів;
- інвестування в інноваційні розробки;

- інвестиції, спрямовані на поглинання, злиття, інтеграцію.

Інвестиційну стратегію можна представити як генеральний напрямок (програму, план) інвестиційної діяльності організації, проходження якому в довгостроковій перспективі повинне привести до досягнення інвестиційних цілей і одержанню очікуваного інвестиційного ефекту. Інвестиційна стратегія визначає пріоритети напрямків і форм інвестиційної діяльності організації, характер формування інвестиційних ресурсів і послідовність етапів реалізації довгострокових інвестиційних цілей, що забезпечують передбачений загальний розвиток організації.

Процес розробки інвестиційної стратегії є найважливішою складовою частиною загальної стратегії компанії, основними елементами якого є загальні стратегічні цілі розвитку, система функціональних стратегій у розрізі окремих видів діяльності, способи формування й розподілу ресурсів.

Значення інвестиційної стратегії в діяльності компанії обумовлена за допомогою таких факторів:

- динамікою макроекономічних показників, у тому числі пов'язана з інвестиційною діяльністю;
- темпами науково-технічного прогресу;
- коливаннями кон'юнктури інвестиційного ринку;
- мінливістю державної політики в області інвестиційної діяльності.

Інвестиційна стратегія страхових компаній спрямовується на здійснення довгострокових заходів та комплексу капіталовкладень і вкладень у фінансові активи, розвитку виробництва, формування оптимальної структури напрямків інвестування й джерел їх фінансування, а також сукупність дій але їх досягненню.

Обов'язковою складовою здійснення інвестиційної діяльності є загальна стратегія економічного розвитку страхової компанії. Інвестиційна стратегія при цьому розглядається як один з головних факторів забезпечення ефективного розвитку підприємства у відповідності вибраної їм загальною економічною стратегією [4, с.11].

В практичному аспекті інвестиційна стратегія може бути реалізована в ході розробки планів й програм формування інвестиційної стратегії, враховуються етапи діяльності з існуючої ситуації розвитку страхової компанії. Стратегія відбиває

специфіку страхової діяльності і його переваги, що виникають у результаті змін в економіці. Інвестиційна стратегія страхової компанії формується з урахуванням існуючих джерел і форм інвестування, їх доступності й потенційної ефективності використання.

Процес стратегічного управління інвестиційною діяльністю одержує свою подальшу конкретизацію в процесі тактичного управління цією діяльністю шляхом формування інвестиційного портфеля. Формування інвестиційного портфеля є середньостроковим керуванням, здійснюваним у рамках стратегічних розв'язків і поточних фінансових можливостей підприємства. Процес тактичного керування інвестиційною діяльністю одержує своє завершення в оперативному керуванні реалізацією окремих інвестиційних програм і проектів.

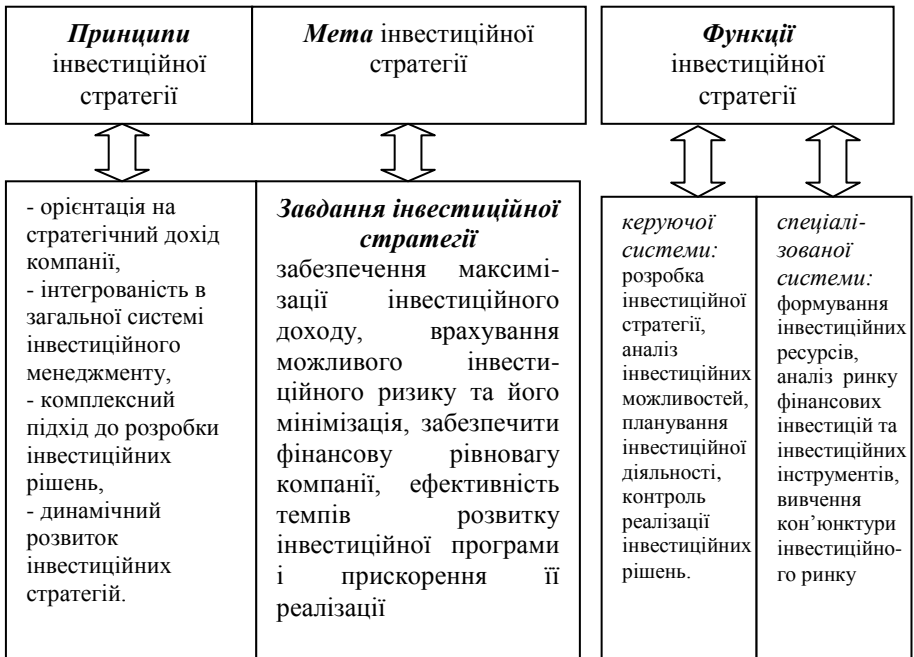

Рис. 1. Механізм формування інвестиційної стратегії страхових компаній

В процесі формування інвестиційної стратегії йде великий пошук і оцінка альтернативних варіантів інвестиційних

розв'язків, найбільше повно відповідних до завдань підприємства. Інвестиційна стратегія не є незмінною, вона повинна періодично переглядатися й уточнюватися залежно від зміни зовнішніх економічних умов і нових можливостей росту підприємства.

Ще одним фактором, що визначають необхідність розробки інвестиційної стратегії страховика, є майбутній етап життєвого циклу. На кожному етапі життєвого циклу підприємства такі показники, як рівень інвестиційної активності, напрямку й форми інвестиційної діяльності, особливості формування інвестиційних ресурсів відрізняються. Тобто інвестиційну стратегію можна представити як процес максимізації доходів та прибутків страхової компанії в короткостроковому та довгостроковому періодах при забезпеченні найбільш ефективних шляхів реалізації стратегії розвитку страхової компанії на окремих стадіях.

Таким чином, розробка інвестиційної стратегії може відмінно послужити адаптації інвестиційної діяльності підприємства до майбутніх кардинальних змін можливостей його економічного розвитку. Істотним фактором, що визначають значення інвестиційної стратегії в діяльності, є кардинальна зміна цілей операційної діяльності організації, пов'язане з комерційними можливостями, що відкриваються новими. Реалізація таких цілей вимагає зміни виробничого асортиментів, впровадження нових виробничих технологій, освоєння нових ринків збуту продукції й т.п. У цих умовах істотне зростання інвестиційної активності організації й диверсифікованість форм його інвестиційної діяльності повинні носити прогнозований характер, забезпечуваний розробкою чітко сформульованої інвестиційної стратегії. Врахування перерахованих вище показників робить компанія з інвестиційною стратегією, розробленою з урахуванням змін факторів зовнішнього інвестиційного середовища більш стійким, а його інвестиційну діяльність більш ефективною через відсутність різновекторного характеру інвестиційних рішень.

В сучасних умовах світового господарства інвестиційна стратегія стає одним з визначальних факторів успішного й ефективного розвитку страхової організації. Таким чином, роль інвестиційної стратегії в розвитку організації важко переоцінити. Вона визначає довгострокові цілі розвитку, будує конкретні завдання по їхнім досягненню, оцінює реальні можливості й

перспективи компанії, дозволяє використовувати її потенціал більш ефективно, враховує вплив різних зовнішніх факторів на інвестиційне середовище, у тому числі й конкурентів.

Наявність інвестиційної стратегії значно полегшує діяльність компанії й залучення уваги можливих інвесторів до неї. При вкладенні грошей у той або інший проект їх цікавить у першу чергу цілеспрямоване використання керівництвом інвестованих засобів. Основна мета інвестиційних операцій страхових компаній полягає в отриманні максимальної прибутковості від розміщення коштів страхових резервів і власних коштів компанії при дотриманні умови надійності і ліквідності активів. Тобто інвестиційна стратегія страховика завжди повинна відповідати наступним цілям: максимізації прибутку від інвестиційної діяльності; мінімізації інвестиційних ризиків; забезпеченню поліпшення стану підприємства за рахунок ефективної інвестиційної діяльності [2, с. 133].

Варто зауважити, що в процесі стратегічного, тактичного й оперативного планування досягти поставлених цілей, необхідно здійснювати оцінку інвестиційних якостей і відбір найбільш ефективних фінансових інструментів; формування оптимальної структури інвестиційного портфелю.

На вибір інвестиційної стратегії підприємства впливають наступні фактори: загальна стратегія розвитку, яка передбачає наявність головної мети розвитку. Наведемо цілі інвестиційної стратегії страховиків на рисунку 2.

Фактор наявності тимчасово вільних коштів визначає готовність підприємства інвестувати засобу в довгострокові, середньострокові й короткострокові реальні й фінансові активи.

Таким чином, розробка інвестиційної стратегії дозволяє ухвалювати ефективні рішення, пов'язані з розвитком в умовах зміни зовнішніх і внутрішніх факторів, що визначають альтернативні варіанти прийнятих рішень [1, с.98].

Оскільки інвестиційна діяльність страхових компаній в Україні є недостатньо розвинутою, існує певна взаємозалежність між їх інвестиційною та страховою діяльністю.

Враховуючи директивний характер державного регулювання інвестиційної діяльності страховика, необхідно активізувати їх діяльність при складанні структури інвестиційного портфелю з точки зору зростання рентабельності інвестицій страхових компаній.

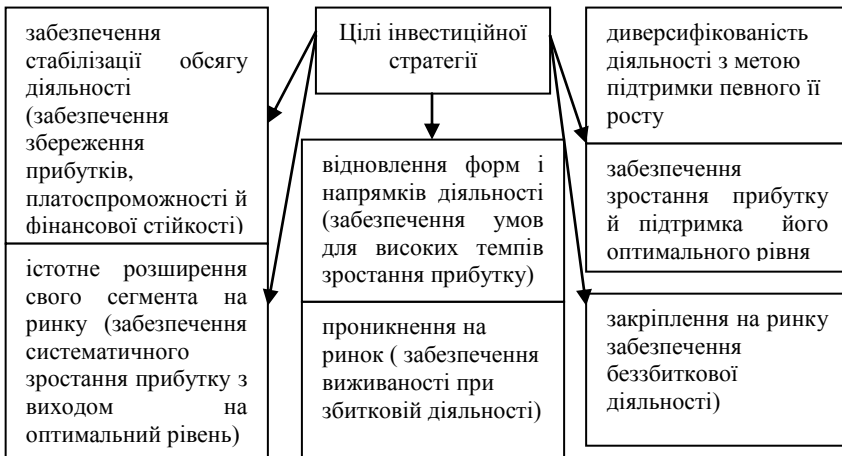

Рис. 2. Цілі інвестиційної стратегії страховика

Портфельні інвестиції страхових компаній країни мають невисокий ступінь диверсифікації і тому мають певну ймовірність ризику. Найбільш поширеним напрямком ком інвестиції є депозитні вкладення в банківських установах, а це приблизно 60%. Рівень прибутковості за такими інвестиційними операціями на сьогоднішній час коливається від 14% до 17% річних. Якщо розглядати інвестиційні вкладення в цінні папери, здебільшого в портфельні акції, що додатково емітуються, страхові компанії можуть отримати збитки. Основним етапом інвестиційної стратегії страховиків є забезпечення темпів росту капіталу, яке здійснюється шляхом інвестування в реальні проекти й фінансові інструменти, вартість яких у майбутньому зросте. У результаті цих вкладень інвестор у перспективі дістане додаткові кошти, що дозволяють: створити умови для зниження інвестиційних витрат за рахунок зниження інвестиційних ризиків, у результаті чого підвищується ефективність вкладень фінансових ресурсів; диверсифікувати джерела інвестиційних ресурсів та інвестиційних інструментів, в які вкладається активи страховика, та впливає на збільшення капіталу страхової компанії в довгостроковій перспективі. В певній мірі здійснення інвестиційної діяльності вимагає забезпечення темпів росту поточного доходу, тобто залучення значних фінансових ресурсів, у тому числі позикових, при формуванні інвестиційної програми

слід включати в неї проекти з високою поточною прибутковістю, що забезпечують підтримку постійної платоспроможності підприємства. Крім того, частина поточних доходів може бути капіталізована з метою підтримки оптимальної структури інвестиційного портфеля. Але при формуванні портфеля, орієнтованого на одержання поточного доходу, необхідно чітко визначити мінімум прибутку, який інвестор прагнув би періодично одержувати [5, с.16].

Слід відзначити, що збереження та приріст вартості капіталу компанії забезпечує мінімізацію інвестиційних ризиків при інвестуванні фінансових інструментів з різним ступенем ризику. В процесі мінімізації загального рівня ризику по інвестиційному портфелю основна увага повинна бути приділена мінімізації ризику втрати доходів, в зв'язку з цим ризик по інвестиційному портфелю необхідно постійно контролювати. Зосередимо увагу на тому, що забезпечення достатньої ліквідності застосовується для забезпечення можливостей швидкого реінвестування капіталу в більш вигідні проекти інвестиційний портфель (або частина його) повинен мати високу ліквідність, тобто при необхідності швидко й з мінімальними втратами перетворюватися в гроші. Достатній рівень ліквідності інвестицій залежить від економічного становища та інвестиційного клімату в країні, кон'юнктури інвестиційного ринку й специфіки інвестиційної діяльності компанії. Деякі з розглянутих цілей інвестиційної політики страхової компанії є альтернативними. Враховуючи альтернативність перерахованих цілей інвестування, страховик як інвестор визначає їхні пріоритети на тому або іншому етапі інвестиційної діяльності. Пріоритетність цілей диктується загальними стратегічними цілями розвитку компанії. Основні цілі інвестиційної стратегічної політики страхових компаній при здійсненні інвестиційної діяльності повинні бути нормативні значення мінімальних темпів росту капіталу, мінімального рівня поточної прибутковості, максимального рівня інвестиційного ризику, мінімальну по капіталомісткості частку високоліквідних проектів і ін. Ці показники надалі повинні використовуватися при формуванні інвестиційного портфеля й відборі конкретних інвестиційних проектів і фінансових інструментів. Тому важливо відзначити, що в кризових умовах фінансового ринку слід враховувати кон'юнктуру інвестиційного ринку, діяльність його учасників та наявність можливого ризику.

Проблеми в сучасній економіці країни та кризовий стан на фінансовому ринку України суттєво впливає на розробку нової інвестиційної стратегії страховика [3, 168].

При вивченні поточної кон'юнктури інвестиційного ринку виявляються ринкові зміни при здійсненні розрахунків системи аналітичних показників, що характеризують поточну кон'юнктуру на основі інформації, зібраної в процесі моніторингу, а потім визначення передумов до зміни поточного кон'юнктурного циклу інвестиційного ринку [4, с.8].

Прогнозування кон'юнктури інвестиційного ринку необхідно для вибору основних напрямків стратегії інвестиційної діяльності й формування інвестиційного портфеля. Основна мета прогнозу полягає у визначенні тенденції розвитку факторів, що визначають у перспективі кон'юнктуру ринку. Для складання прогнозу необхідно визначити показники прогнозування, вибрати методи й здійснити прогнозні розрахунки.

Література:

1. Гавриляк Т.С. Стратегія забезпечення функціонування механізму для активізації інвестиційної діяльності страховика / Т.С. Гавриляк // Економічний аналіз. 2015. – Том 22. – № 1. – С.97-101.
2. Гавриляк Т. С. Теоретичні аспекти аналізу страхової інвестиційної діяльності [Текст] / Тетяна Степанівна Гавриляк // Економічний аналіз: зб. наук. праць / Тернопільський нац.екон. у-тет; редкол. : В. А. Дерій (голов. ред.) та ін. – Тернопіль: Видавничо-поліграфічний центр Тернопільського національного економічного університету «Економічна думка». – 2014. – Том 18. – № 1. – С. 131-135.
3. Ляхович Л.А. Інвестиційна стратегія підприємства в кризових умовах господарювання / Л.А. Ляхович // Всеукраїнський науково-виробничий журнал «Сталий розвиток економіки». Інноваційно-інвестиційна діяльність. 2015. – С.167-170.
4. Пікус Р., Нестерова Д. Ефективність інвестиційної стратегії страхових компаній в Україні / Р.Пікус, Д.Нестерова // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка. Серія: Економіка. – 2015. – Вип.3. – (158). – С. 6-12.
5. Ткаченко Н. В. Інвестиційна діяльність страхових компаній : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. екон. наук : спец. 08.04.01 "Фінанси, грошовий обіг і кредит" / Н. В. Ткаченко; НАН України; Ін-т економіч. прогнозув. – К., 2004. – 20 с.

© Павленко О.П., 2019